

Missatge contundent però amb matisos

PERE VILANOVA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 4 de novembre del 2010

Sembla que s'han complert els pronòstics més raonables, més enllà dels pics d'expectatives que alguns mitjans anunciaven al voltant de coses com el famós Tea Party. I aquells pronòstics han estat confirmats de manera contundent en alguns casos, i matisats pels mateixos electors en altres.

La victòria republicana a la Cambra de Representants ha superat fins i tot els 52 escons que en la famosa elecció *midterm* de Clinton el partit republicà va prendre al demòcrata el 1994 o els 30 que Reagan va perdre el 1982. La Cambra baixa passa no només a tenir majoria republicana, sinó a ser presidida per un republicà, John Boehner.

¿Quina és la importància d'això? En realitat, es deu a dues coses: una, la visibilitat que dona a l'oposició presidir una Cambra crucial a efectes d'agenda legislativa, fixació de l'ordre del dia en els debats, etc. Però també és un càrrec essencial en el sistema constitucional dels Estats Units, ja que si el vicepresident presideix al seu torn el Senat, el president de la Cambra baixa és, juntament amb el president del Tribunal Suprem Federal, qui tanca la llista del que podem anomenar la cúpula de l'entramat de l'Estat. No en va és la primera persona a qui, segons sembla, Obama va trucar de seguida que els resultats van confirmar aquesta tendència de canvi.

Però per una altra banda no ha passat el que hauria estat un verdader canvi qualitatiu decisiu. Els demòcrates conserven la majoria al Senat, el

seu president i candidat sortint ha derrotat en el seu estat una de les estrelles del Tea Party, i per tant cada partit reté la majoria d'una de les cambres del Congrés. Equilibri entre les dues cambres i entre Executiu i Legislatiu; a la tradició nord-americana li encanta aquest sistema de *checks and balances* entre institucions. I als Estats Units el Senat és molt important. La seva intervenció és crucial no només en temes legislatius ordinaris, sinó també en matèria de política exterior, de nomenaments d'alts càrrecs i de seguretat nacional.

L'impacte de la crisi

Tot sembla indicar que ha estat sobretot la crisi econòmica, originada no per l'Administració d'Obama ni sota el seu mandat (¡va prendre possessió el gener del 2009!), el tema més transversal d'aquest moviment de fons a favor de l'oposició, i això no només passa als Estats Units. El Govern és culpable (és a dir, és percebut com a tal pel públic) fins i tot de la pluja si les coses pinten malament. Però el sistema polític dels Estats Units és molt vital, i la cultura cívica de la societat nord-americana és molt pragmàtica. L'advertència ha estat clara, però limitada o autolimitada pels mateixos votants.

Els demòcrates guanyen per exemple a Califòrnia, i aquest estat és el viver més gran dels grans electors en les futures presidencials, però la legalització de la marihuana no ha prosperat. Algunes estrelles del Tea Party han estat elegides, però altres han estat derrotades per candidats de perfil demòcrata tradicional, de manera que es consolida com un grup de pressió sobretot dintre del partit republicà, però de cara a un candidat fort per a les presidencials del 2012, de moment és més aviat un problema. En altres paraules, ara l'Executiu i el Legislatiu renegociaran

l'agenda, però que ningú es pensi que el president ha quedat lligat de mans i peus. El seu problema estratègic és com recuperar en les elccions del 2012 el vot jove i de minories que l'any 2008 li va donar un suport decisiu.